

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] iustitia sit pr[a]ecipua inter omnes virtutes morales? 12

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

RESPONDEO dicendum, quòd sicut * di-
ctum est, materia iustitiæ est operatio exteriorum,
secundum quod ipsa vel res, qua per eam utimur,
proportionatur alteri personæ, ad quam per iustitiã
ordinamur. Hoc autem dicitur esse suũ uniuscuiusque
personæ, quod ei secundum proportionis æqualitatẽ
debetur. Et ideo proprius actus iustitiæ nihil aliud
est, quàm reddere unicuique quod suum est.

Ad primum ergo dicendum, quòd iustitiæ, cùm
sit virtus cardinalis, quædam aliæ virtutes secunda-
riæ adiunguntur: sicut misericordia, liberalitas, &
aliæ huiusmodi virtutes, vt infra * patebit. Et ideo
subuenire miseris, quod pertinet ad misericordiam,
siue pietatem; & liberaliter benefacere, quod perti-
net ad liberalitatem: per quãdam reductionem attri-
buitur iustitiæ sicut principali virtuti. Et per hoc pa-
tet responsio Ad secundum.

Ad tertium dicendum, quòd sicut * Philosophus
dicit in 5. Ethic. Omne superfluum in his quæ ad iu-
sticiam pertinent, lucrum, extenso nomine, vocatur:
sicut & omne quod minus est, vocatur damnum. Et
hoc ideo, quia iustitia prius est exercita, & commu-
nitus exercitatur in voluntarijs commutationibus re-
rum; puta emptione & venditione, in quibus pro-
priè hæc nomina dicuntur. Et exinde deriuantur hæc
nomina ad omnia, circa quæ potest esse iustitia. Et
eadem ratio est de hoc, quod est reddere unicuique
quod suum est.

ARTIC. XII.

*Utrum iustitia præmineat inter omnes virtutes
morales?*

AD duodecimum sic proceditur. Videtur, quòd
iustitia nõ præmineat inter omnes virtutes mo-
rales. Ad iustitiã enim pertinet, reddere alteri quod
suum est: ad liberalitatem autem pertinet de pro-
prio dare, quod virtuosius est. Ergo liberalitas est
maior virtus, quàm iustitia.

¶ 2 Præterea, Nihil ornatur nisi per aliquod di-
gnius

a. 9. et 10
huius q.

q. 80. a. 1

* l. 5. c. 4.
so. 5.

329
inf. q. 123
a. 12. Et
q. 141. a.
8. Et 12.
q. 66. a. 4
et 3. d. 35
q. 1. a. 3.
q. 1. c. 68.

gnus se. Sed magnanimitas est ornamentum & iustitia & omnium virtutum: ut dicitur in 4.* Ethic. Ergo magnanimitas est nobilior quam iustitia.

* 1.4.c.3. ante me. 30. 5. ¶ 3. Præterea, Virtus est circa difficile & bonum, ut dicitur in 2.† Ethicor. Sed fortitudo est circa magis difficilia, quam iustitia, id est, circa pericula mortis, ut dicitur in 3.* Ethic. Ergo fortitudo est nobilior iustitia.

2. simul. 10. 5. SED contra est, quod * & Tullius dicit in 1. de Officijs, In iustitia virtutis splendor est maximus, ex qua boni viri nominantur.

† lib. 1. in c. de iustitia circa princ.

RESPONDEO dicendum, quod si loquamur de iustitia legali, manifestum est quod ipsa est præclarior inter omnes virtutes morales, in quantum bonum commune præminet bono singulari vnius personæ. Et secundum hoc * Philosophus in quinto Ethicor. dicit, quod præclarissima virtutum videtur esse iustitia, & neque est Hesperus, neque Lucifer ita admirabilis. Sed etiam si loquamur de iustitia particulari, præcellit inter alias virtutes morales, duplici ratione. Quarum prima potest sumi ex parte subiecti: quia scilicet est in nobiliori parte animæ, id est, in appetitu rationali, scilicet in voluntate, alijs virtutibus moralibus existentibus in appetitu sensitivo, ad quem pertinent passionnes, quæ sunt materia aliarum virtutum moralium. Secunda ratio sumitur ex parte obiecti.

Nam aliæ virtutes laudantur solum secundum bonum ipsius virtuosus: iustitia autem laudatur secundum quod virtuosus ad alium bene se habet. Et sic iustitia quodammodo est bonum alterius, ut dicitur in 5.* Ethic. Et propter hoc Philosophus dicit in 1.† Rhetor. Necesse est maximas virtutes esse eas, quæ sunt alijs honestissimæ: siquidem est virtus potentia benefactiva. Propter hoc & fortes & iustos maxime honorant, quoniam fortitudo est utilis alijs in bello, iustitia autem & in bello & in pace.

* 1.5.c.1. aliquantulum ante se. 10. 5. † 1. Rhet. 2.9. paulo à princ. 10. 6.

Ad

